

Lengye' moztópostakocs'k a hazai vasú'vonalakon

A posta, elavult mozgókocs-parkjának korszerűsítésére és bővítésére 30 postavagont rendelt a lengyel járműgyártól. A moztópostakocsikat most szállította le a varsói KOI MEX Kőltke-repedelmi Vállalat. A postakocsikat ellátták mind-azok'kal a korszerű berende-zése'kkel, amelye'ket a tá-volsá'rai, a nemzetközi postai forgalom megkövetel.

A moztópostakocsik át-adása alkalmából Włodzin-rachors'ki a KOI MEX Kőltke-repedelmi Vállalat igaz-gatója egyebek között el-mondotta, hogy a lengyel

vasútkocsi-export éppen most húszszázalékos. Ez alatt az idő alatt kerekén 100 ezer különféle vasúti járműveket szállítottak a világ negyven országába. A vasúti jármű-vek kölcsönös vásárlásának Lengyelország és Magyarország között hagyományai vannak. Csúszán az elmúlt négy esztendőben mintegy 25 millió rubel értékben, több mint 6 ezer tehervagont szállított a KOI MEX Ma-gyarországnak. Ez alatt az idő alatt 250 magyar gyárt-mányú Diesel-mozdony és 130 motorvonat került a lengyel vasutakhoz. (MTI)

Forga'omba hozzák a nagyképernyős tranzisztoros tv-készülékeket

Előké-születik a színes tv gyártására

Várkonyi György, az Ori-on Gyár kereskedelmi igaz-gatója kedden tájékoztatta az újságírókat a vállalat munkájáról, idei terveiről.

Elmondotta, hogy fő gyárt-mányuk — termelésüknek háromnegyede — továbbra is a televízió, amely itthon és külföldön egyaránt népszerű. Tévékészülékeiket a szocialista országokon kívül 11 kapitalista ország is vásárolja, legújabb piacuk Dánia, Görögország és Spanyolország. Jelentős export-juk ellenére most már az újabb eladásokért is ki tudják elégíteni. Pillanatnyi-lag csupán az AT 1550-es Delta Lux a hiánycikk. Az árszállítás hatásaként a kereslet valamennyi típusú iránt lényegesen megnövekedett, erre fel is készülték, s jelenleg 8-9 ezer Orion televízió van a boltokban.

Ebben az évben összesen hétféle Orion televízió kö-zött válogathatnak a vásárlók.

Jelenleg 1 245 000 tévé-előfizető tartanak nyilván

Magyarországon, s számuk az 1975 körüli években elő-reláthatólag 1 900 000-re növekszik. Mivel a felmérések szerint egy-egy készü-lék 8-10 esztendő alatt évvil el ennyi a cserélődés ideje, a várható igényekkel számol-ni tudunk.

Ennek megfelelően dolgoz-zák ki terveiket. Jelentősen előrehaladtak a színes televízió kialakításával, hogy mire a rendszeres adás meg-indul, készüléket is lehessen kapni. Eleinte igen magas lesz az ára. A kísérleti adá-sok megkezdésétől számított 3-4 éven belül tudnak a tö-megek számára megfizethető áron színes televízió készü-léket forga'omba hozni.

A televíziókn kívül fontos exportcikkük a mikrohullá-mű berendezés, amelynek ez év második felétől már ki-zárólag korszerű, tranzisz-toros változatát gyártják. Egy-egy ilyen berendezés egyszerűen 64 drótnálküli tel-eфон — vagy telex — ösz-szeköttetésre alkalmas. (MTI)

A szovjet atomtudomány eredményei

Igor Mohorov, a Szovjet Atomenergia Bizottság egyik vezetője újságíróknak ki-jelentette, hogy az elmúlt év a szovjet atomtudomány és atomtechnika gyors ha-ladását hozta. Moszkva közelében, Szer-puhovban, az örményországi Jerevánban és a Leningrád közelében levő Gatscsinán üzembe helyeztek egy-egy nagyteljesít-ményű részecske gyorsítót. A fentemlített három berendezés mindegyike egyedül áll a maga nemében. Különösen a szer-puhovi 70 milliárd elektronvoltos proton-szinkrotron üzembehelyezése volt nagy-fotossági esemény a fizikusok számára — mondotta Morohov.

Az elmúlt év folyamán még jobban megmutatkozott az atomenergia békés fel-használásának jelentősége a szovjet gaz-dasági szempontjából. A Szovjetunióban sikeresen működik több atomvillamos erőmű: a szibériai, a novovoronyezsi, a belojarszki (Ural) és a meleszki (Volga mellett). Az újév küszöbén átadták ren-deltetésének a belojarszki erőmű második, 200 000 kilowattos gépegyységét.

— Az atomenergia segítségével lehe-tővé válik, hogy kiaknázzuk a Szovjet-

unió északi területeinek ásványkincsét. Az említett övezetben tavaly két atom-erőmű építését kezdték meg: az ország északkeleti részében Bilboino település közelében és a Kola-félszigeten — mon-dotta Morohov.

Tudományos ülésszak Dubnában

Kedden a Moszkvától nem messze fekvő Dubnában az Egyesített Atomtudományi Intézetben megkezdődött a tudományos tanács ülésszaka, az intézetben képviselt tíz szocialista ország tudósainak részvé-telével. Bogoljubov, az intézet igazgató-ja a TASZSZ tudósítójának elmondotta, hogy az intézet tudósai végeznek először kísérleteket a Moszkva-környéki Szer-puhovban tavaly üzembe helyezett het-ven milliárd elektronvolt energiájú proton-szinkrotronnal. Már az első kísérle-tek teljesen új és eddig ismeretlen le-hetőségeket tárhatnak fel a kutatók szá-mára.

Tízezernyi gázhasználó érdeke

A lakosság ellátásával kapcsolatos fontosságát ne-vében is hangsúlyozza a Dél-Alföldi Gázváltó és Szolgáltató Vállalat. Vajon milyen ez a szolgáltatás Szegeden olyankor, amikor gáztüzelésű berendezés meg-hibásodását, netán gázom-lés gyors elhárítását jelen-tik be a fogyasztók? Hogy a bejelentést milyen gyorsan követi a javítás, ahhoz személyes tapasztalat szük-séges, s ezért akartam ri-portort írni, beülni a készen-léti szerelővel a szolgálati kocsiba és egész este vele jární, amíg munkája tart.

Tévedtem: a DÉGÁZ-nak ilyen kocsija nincs, sőt úgy, mint mondjuk a hűtő-gépszerelőknek, vagy a mászók, mint a DÉGÁZ-hoz? Nem. A DÉGÁZ-nak ez „privilegiuma”. Szekeres István igazgató elmondotta, hogy ma már a gázvezetők a gáztüzelés kazán bizto-sításáig, a tűzhelytől a cse-repkályház égőkig, a csőszere-léstől a több fajta kon-vektorokig végeznek kar-bantartást, javítást. Szinte a korszerű berendezésekkel specializálódott ez a mes-terség, amelyhez ma már nem elegendő a régi érte-lemben vett víz-, gáz- és bádigos szakismeret.

Készenléti autó nélkül

— Akkor milyen jármű-vön sietnek a gyors javítá-sokat elvégezni, hiszen tél van, fűteni, főzni kell? — kérdeztem telefonon Böloni Imre szolgálati csoport-vezetőtől.

— Gyalog, kerékpáron, villamoson, motorkerékpá-ron, mikor milyen messze kell menni — kaptam a vá-laszt. Gondolom, nemcsak pusztá kézzel vagy egy csa-varhúzóval a zsebben si-etnek ekkor a szerelők, ha-nem a készenléti táskát is cipelniük kell, amely — mint megtudtam — 5 kilo-gramm súlyú. Ha vállalko-zom akkor este a szerelővel a gyaloglásra, kerékpározás-ra, villamosozásra, motor-kerékpározásra, legfeljebb végfithetem volna cipelni a készenléti táskát. Nem tör-tént volna semmi baj, nem esett volna le az aranygyű-rű az ujjamról. Hanem arra gondoltam: eleget tettünk volna-e minden hívásnak az elfogadható határidőn belül? Kétkem.

Meafelelő gyorsasággal

Az új építkezéseken nem egyedül gázszerelő már a DÉGÁZ. Mintegy öt éve a Csongrád megyei Építőipari Vállalat is végeztet szak-embereivel ilyen munkát. Megállapodás alapján bemu-tatják a leendő épület gáz-szerelésének terveit a DÉ-GÁZ-nak, és ennek jóváha-gyása után beállítják a tü-zelőberendezéseket is. Csak a mérőórákat teszi fel a DÉGÁZ, majd hatósági vizsgálat hagyja jóvá, vagy korrigáltatja a kész munkát. Ugyanígy gázszerelési en-gedélyt és jogot kapott a Szegedi Építőipari Vállalat és a Szegedi Építő Ktsz is

E tények birtokában meg-int csak arra lehet követ-keztetni, hogy bizonyos te-hermentesítés után a köz-vetlen szerelő-javító szolgá-latását nagyobb pontossággal és főleg gyorsasággal végezetheti a DÉGÁZ. S legközelebb — a gyaloglás és kerékpározás helyett — megícses be kellene ülni esti riportra abba a bizonyos készenléti kocsiba...

Lódi Ferenc

Tanulás, külföldi egyetemeken

Változatlanul nagy az ér-deklődés a külföldi egyete-mi ösztöndíjak iránt — mon-dották a Művelődésügyi Minisztérium illetékes osz-tályán. Az ősszel meghirde-tett pályázatra általában öt-szörös a túljelentkezés, de az újravezett divatos szak-mákra ennél jóval nagyobb a jelentkezési arány. A nseh-szlovák, finn, lengyel, NDK-

Ismerkedés a fővárossal

A szovjet főváros küldött-sege, amely V. F. Promisz-lovna, az SZKP Központi Bizottsága tagjának, a Moszkvai Városi Tanács vég-rehajtó bizottsága elnökének vez-téével Budapestten tar-tózkodik kedden a magyar főváros nevezetességeivel is-merkedett. (MTI)

Emléktábla a tokaji Münnich-házon

A nemzetközi munkásmoz-galom kiemelkedő harcosa, a közelmúltban elhunyt dr. Münnich Ferenc gyermek-éveit Tokajban töltötte, majd ott is jogászodott Gergely Mihály ügyvédi iro-dájában. Ma is sok barátja, harcostársa és tisztelője él ezen a vidéken, akinek kez-deményezésére — a helyi pártszervek segítségével — a tokaji múzeumbarátok és a község honismereti szakkö-renek tagjai összegyűjtik a Münnich Ferenc személyével kapcsolatos emlékeket.

A fiatal Münnich Ferenc-nek sok írása jelent meg a helyi újságban: a Tokai és Vidéke című hetilapban. 1907. december 22-én például két verse, Karácsony és Vírágok címmel. A mú-zeumbaráti kör tagjai em-lék'ab'ával jelölik meg azt a Bem utcai házat, ahol Münnich Ferenc fiatal ko-rában élt.

Földünk és a m.kroms'eorít „sáv”

Leningrádi fizikusok meg-döntö't'k ezt a tudományos hipotézist, hogy Földünk sajátos kozmikus porfelhő veszi körül.

A leningrádi Joffe fizikai kutatóintézet munkatársai állításukát az 1966 decembe-rében fe'bocsátott Kosmosz-135 szputnyik segítségével vezetett kísérlet-ekkel támasz-tották alá. Kiderült, hogy a bolgárközi térségben a koz-mikus por sűrűsége majd-nem mindenütt egyforma és a Földet semmiféle mikro-meteorit övezet „sáv” sem veszi körül.

A Kosmosz-135 szputnyik külső burkolatára egy akusz-tikai számológéppel erős-sítették, felállították, hogy a műszer 24 óra alatt leg-alább 100 meteorit-beccapó-dást jelez majd amennyiben valóban létezik földközeli meteorit-felhő. A valóslásban a műszer 140 órán át egyet-len beccapódást sem jelezett.

Budapest tengerjáró

Kedden délután Várnában ünnepélyes külsőének között leeresztették a bolgár zász-lót és felvonták a maevr zászlót legnagyobb tengeri hajónk, az 5500 tonnás Bu-dapest teherhajó árbócára.

A Bulgáriában készült Bu-dapest hajó hossza 114 mé-ter, szélessége 15 méter leg-nagyobb szélessége 13,85 csméter. Tízvenhárom hajózhát egyszéri üzemanyag felvé-tellel.

Elhet-e az ember idegen szívvel

Szovjet tudósok véleménye

JOSZIF CSERTKOV, az orvostudományok doktora, a Hematológiai és Vérátöm-lesztési Intézet radiobiológiai laboratóriumának ve-zetője.

— Nehéz véleményt mon-danom az utóbbi operációról, mivel rövid informá-ciókon kívül más tájéko-ztatást eddig nem kaptunk, de az egy hónappal ezelőtti végrehajtott szívtültetés — óriási sikert jelent. Az át-ültetett szív 18 napig nor-málisan működött, —, ez kétségtelenül komoly ered-mény.

REM PETROV professzor, a Szovjet Tudományos Aka-démia biofizikai intézet im-munológiai laboratóriumá-nak vezetője:

— Elő szerv átültetése egyik élőlényből a másikba nem lehetséges — jelentet-te ki elkeseredve a század-eleji nagyhírű sebész, Alex-is Corell. Száz és száz, re-ményt keltő kísérlet elvég-zése után vonta ezt a kö-vetkeztetést. A „lehetetlen-ség” oka a sebészeti mes-terség határain túl van. Hogy hol? Az immunítás törvényeiben, mely minden élőlény azon képessége, hogy megvédje magát az idegen fehérjeanyagoktól — legyen az akár mikroba vagy átültetett szerv.

Christian Barnard nagy kockázatot vállalt.

Az orvostudomány több olyan tudós esetét ismeri ugyan, akik elhatározásaikkal az „ismeretlenség” fa-lait ostromolták. Bár kísér-leik nem mindig végződ-tek eredménnyel, sokszor halálos kimenetelűek vol-

Január 2-án Christian Barnard fokvárosi sebész-professzor, aki beteg em-beri szívet próbált egész-séggel helyettesíteni, megvalósította a második operációját. Sem előző pá-ciensének halála, sem a remény megelűsítése nem tartotta vissza elhatározá-sától. Mit várhatunk? A Novoszibirsk szitőművek tudósaija, Eleonóra Gor-bunova, négy szovjet or-vostudóshoz fordult, akik a sebészeti átültetés és immunológia különböző problémáival foglalkoznak, s felkérte őket, mondják el ezzel kapcsolatos véle-ményüket.

tak, de ez fizetség volt az igazság, s a törvénytöréséért megismerésért, amelyeket lehetetlenség megis-merni kockázat nélkül.

JEVGENIJ ZOTIKOV, az orvostudományok dok-tora, a Hematológiai és VÉR-átömlesztési Intézet immu-nohematológiai laboratóri-umának vezetője:

— Barnard professzor és kollégáinak bátorsága, saját erejükbe vetett hite nagy lelkesedést váltott ki. Em-lékezzenek 1953-ra, Francia tudósok először a világon ültettek át csontvelőt halá-lós sugárbetegségben szen-vedő jugoszláv fizikusokba. Sokan akkor még nem tud-hatták, hogy ezzel kezde-tét vette a csontvelőátülte-tés lehetőségének intenzív tanulmányozása.

— Christian Barnard fel-keltette a világ figyelmét, lökést adott a szervátülte-tés további tanulmányozá-sának. A fokvárosi klinika eseményeire felfigyelt az egész földkerekség, hitet és

reménységet nyújtanak, hogy az orvostudomány legyőzi korunk elsőszámú csapását — a szívbetegeket.

JURIJ LOPUHIN pro-fesszor, az orvostudományi intézet rektora, a szervátül-tetés laboratóriumának ve-zetője:

— Mint sebész, technikai-lag készen állunk a szívat-ültetésre, de...

Ez a „de” még visszatart-ja a világ orvosait. Meg kell állapítanunk: az embe-ri szívatültetés ideje még nem érkezett el.

— Rövid idő alatt min-den problémát megoldani — még senkinek sem sikerült. A tudomány más területein nem annyira fontos, hány év telik el kísérletezéssel. A biológusok számára azonban az idő szigorú bíró, mert naponta ezrek sorsát pe-csételi meg a halál. Úgy vélem, minden nehézség és befejezetlen kísérlet ellene-re mégis már most tudunk beteg szervet egész-séggel helyettesíteni. Négy feltétel-lel — ha az operáció tech-nikája kidolgozott, ha van preparátum, amely elnyom-ja az immunítást, ha van megfelelő vérado, és végül, ha vannak berendezések, felszerelések, automaták, amelyek segítenek sikerte-lenség esetén is.

Századunk technikai gon-dolkodása túlszárnyal min-den elképzelést. Nem kétel-kedem, az orvosok végül megkapják a mechanikai segítséget is. Úgy vélem, csak akkor lesz igazolható az orvosok kockázatvállála-sa szívatültetés esetében.

(K. S.)